

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Franski kirkjugarðurin á Fáskrúðsfjørðinum

Modell av sluppini Maria úr Vági á Sjóvinnusavninum á Eskifirði

Komandi partur

Síðst í mai vóru 50 ár liðin, síðan Amnesty International varð sett á stovn. Í hesum sambandi verður greitt frá, hvussu føroyskar eldsálir í felagsskapinum kundu hjálpa samvitskufangnum so langt burtur sum í Suðurafrika. Um tvær vikur verður 21. og fyribils seinasta partur í røðini um Kristian Djurhuus.

Jón og Baldur á Vattarnesi

Í kirkjuni á Seyðisfirði. Ferðalagið mintist teir sjei menninar av Riddaranum, sum druknaðu við Langanes í 1927.

hjartalig, og steðgur mín har var eins og eg var í foreldrahúsi. Hin friða og elskuliga húsfrú vildi gera alt til, at mær hugnaði sum best, tó at hetta var fyrstu ferð, at vit hittust. Har kom eyðvitað vinarlagið við mann hennara mær til góðar, og var hetta millum annað váttan um kærleikafult hjúnaband, har sum hvørt vildi gera hinum til vildar.

Jóan Petur var morgunmaður. Fyrsta morgunin vóru vit tíðliga á fótum. Vakurt var um at líta. Veðrið var gott og morgunsólin gylti heiðar oyggjanna, sjógvurin var dýrdarslættur og spegilsblankur á firðinum, og har vóru nakrir smábátar á ferð. Tað fyrsta, sum vinur mín vísti mær, var kirkjugarðurin í bygdini. Har steðgaði hann við nýtt leiði prýtt við blómum, og har var gravsteinur við gyltari áskrift. Her hvíldi tann nýliga deyði sonur hansara. Vit stóðu har tigandi eina stutta stund, og eg sá tárini renna niður eftir veðurbitnu kjálkunum á hini gomli sjóhetju. Tað er hjartanemandi at síggja gamalt fólk fella tár. Tá er torført at finna

hóskandi ugðanarorð, tá er tøgning og friðurin best. Á heimvegnum lýsnaði vini mínum yvirbragðið, og vit gingu oman at sjónum. Jóan Petur hevði ikki lyndi sum Egil Skallagrímsson at hugsa fyrst og fremst um hevnd fyri sonarmiss. Hann elskaði Ægir (sjógvin), tó at hann hevði tikið hansara dýrasta ogn. Hann boygdi seg eyðmjúkt fyri fyriskipanum almáttarins, sum legði ongum tyngri byrði á herðar, enn hann fekk borið. Hann var inniliga trúgvandi eins og konan, og tað var teimum styrki og uggi.

Hevði áhuga fyrri framburði

Stóran áhuga hevði Jóan Petur á framsóknum í bygdini. Hann vísti mær nýggja stoypta bátabrugv og vatnleiðing. Nøkur prýðilig steinhús vóru í gerð og nøkur liðug. Fitt var av nýveltum bø í líðini oman fyrri bygdina. Vakrir maturtagarðar vóru her og har. Tað var ikki fyrri ókunnugum at dylja, at har virkaði dúgligt og hugað fólk.

Dagarnar, sum eg dvaldi í Leirvík, fór Jóan Petur við mær at vitja

nógvar góðar kunningar mínar. Allastaðni var móttøkan tann besta. Varð vini mínum Jóan Peturi ikki aftari fagnað enn “Vattarnesbóndanum,” soleiðis kallaðu føroyingar meg vanliga. Hann tóktist nýggjur og kærkomin gestur, tí hann mundi ikki koma tíðum á gátt hjá bygðarfólki, heimkærun sum hann var. Men av hesum móttøkum sást, hvussu væl hann var umtóktur.

Hjúnini bæði Jóan Petur og kona hansara fingi átta børn. (Hilmar, Theodor, Elias y, Elias e, Klæmint, Justines, Lena og Ingrid.)

Tey fingi í arv heimstaðartrúskap foreldranna. Systkini øll eru evnalig og dugnalig. Tveir av brøðrunum (Klæmint og Elias) hava bygt turkíhús á staðnum og eiga stóran motorbát.

Við huga beyð eg farvæl hinum góðu hjúninum, ið eg hevði notið blíðskap hjá. Eg kysti húsfrúnna við skilnaðin eftir gomlum íslenskum siði. Jóan Petur fylgdi mær at bilinum, sum eg fór til Havnar. Har heilsaðust vit fyrri seinastu ferð.

Nú hava hesi heiðurshjún lagt

frá landi á ferð um havið mikla til hitt fyrjattaða landið.

Tór. Gr. Víkingur

Hetta má sigast at vera ein sera vøkur lýsing av Jóan Peturi, sum er ein av mongu føroyingum, sum hevur umboðað okkum væl í út-londum.

Annars er nokk so fitt nevnt í bókini Til Lands hjá Sámál Johansen um Jóan Petur.

Tað hava eisini verið aðrar vitjanir í Leirvík av Vattarnesi. So tíðliga sum í 1930 vóru tveir bøndur av Vattarnesi og vitjaðu føroyskar vinir. Annar av teimum búði hjá Jóan Petur. Fleiri aðrar vitjanir hava verið í nýggjari tíð. Samband hevur verið ímillum ættirnar fram til fyrri nøkrum fáum árum síðan.

Fiskiklógv var hann. Eina ferð hevði Jóan Petur sett línu tætt við Vattarnestanga og hevði fingið longu á hvørjum húki. Slíkt visti eingin um.

Annars var tað soleiðis, at íslendingar fegnir vildu keypa bátarnar hjá føroyingunum, tá ið teir

fóru heim. Teir høvdu so nýggjar bátar við sær aftur til Íslands árið eftir. Jóan Petur helt seg hava havt 57 bátar við sær til Íslands. Teir flestu vóru smíðaðir í Leirvík.

Ofta var sera trongligt. Jóan Petur plagdi at siga frá, at eitt ár vóru teir 13 í felag, sum vanliga var kallað Stóra Kompaní. Tá svóvu 11 í einari song og tveir í einari.

Jóan Petur var sera vónsvikin av, at føroyingar ikki fingi frægari sømdir við umrøddu samráðingar eftir kríggið. Hann hevði væntað sær meira av teimum, sum hann helt vera sínar vinir. Men á Vattarnesi hevði hann framvegis vinir. Ein kvinna, sum var ættað av Vattarnesi, bjóðaði honum at gista hjá henni, meðan bíðað var eftir at sleppa heim.

Hetta er so frásøgnin frá íslandsferðini hesa ferð. Á komandi ferðini verður hugsað um at fara til Skálar á Langanesi, har nógvir føroyingar hava róð út. Tey fyrstu hava longu boðað frá, at tey koma við! Tað verður meira frætt um hetta sum frá líður.